

A Gyermek jogainak garanciáit biztosító nemzeti cselekvési terv 2030

Konzultáció az érintett egyeztető fórumok tagjaival

Budapest, 2023. március 21.

Készítette: Rézműves Judit és Horváth Melinda (BM)

Áttekintés - Európai Gyermekgarancia

(2021/1004 tanácsi ajánlás)

- ▶ **Célja:** a társadalmi kirekesztődés megakadályozása és leküzdése a gyermekek jóllétének javítása a rászoruló gyermekek kulcsfontosságú szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosításával (szegénység elleni küzdelem, jogok érvényesülése, esélyegyenlőség előmozdítása)
- ▶ **Célcsoport:** 18 év alatti, szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett gyermekek + ezen belül egyes alcsoportok.
- ▶ **Hatálya:**
  - ❖ kisgyermekkorai nevelés és gondozás, inkluzív oktatás és iskolai tevékenységek, egészséges étkezés minden tanítási napon,
  - ❖ egészségügyi ellátás,
  - ❖ egészséges táplálkozás,
  - ❖ megfelelő lakhatás
- ▶ **Feladatok:** nemzeti koordinátor jelölése, cselekvési terv elkészítése, rendszeres beszámoló a Bizottságnak, érdekelt felek bevonása.

A cselekvési terv felépítése

Igazodva az ajánláshoz és a bizottsági útmutatóhoz!

- ▶ Célcsoport meghatározása + helyzetkép
- ▶ Támogató szakpolitikai keret bemutatása
  - ❖ Áttekintés az uniós források (ESZA+ és RRF) felhasználásáról
- ▶ Már létező intézkedések az ajánlás hatálya alá tartozó szakterületeken
- ▶ Monitorozás, nyomon követés
- ▶ Érdekelt felek bevonása

Korm. határozat a további intézkedésekről

Célcsoport meghatározása

- ▶ A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett (AROPE) - köztük az otthontalanná vált, illetve a súlyosan elégtelen lakáskörülmények között élő, a roma és a bizonytalan családi helyzetű - gyermekek
- ▶ Alcsoportok - a szegénységben élő/AROPE gyermekeken belül:
  - ❖ fogyatékossgal élő gyermekek,
  - ❖ mentális egészségi problémával küzdő gyermekek,
  - ❖ alternatív (elsősorban intézményi) gondozásban részesülő gyermekek és
  - ❖ harmadik országokból származó, kiszolgáltatott helyzetben lévő gyermekek.

Hatály: hozzáférés biztosítása, javítása

▶ Vizsgált területek:

tényleges és ingyenes hozzáférés	tényleges hozzáférés
kisgyermekkorai nevelés és gondozás, inkluzív oktatás és iskolai tevékenységek	egészséges táplálkozás
egészséges étkezés minden tanítási napon	megfelelő lakhatás
egészségügyi ellátás	

- ▶ Tágabb kontextus: jogszabályok, stratégiák, programok, intézkedések, érintett intézmények együttműködések nemzeti/regionális/helyi szinten, szülők/gondozók jövedelemhez való hozzáférése, területi dimenzió
- ❖ HU specifikum: más szakterületek (közlekedés és digitalizáció) kapcsolódásai is megjelennek.

Alapvetések

- ▶ Az érintett szakterületek bevonása: előkészítés, végrehajtás, monitorozás
- ▶ Átfogó kép nyújtása, DE - illeszkedve már elfogadott jogszabályokhoz, stratégiákhoz, programokhoz és intézkedési tervekhez -
Kizárólag új intézkedések megfogalmazása (13)
- ▶ Időbeli korlát: az intézkedések 2025-ig (uniós források esetén 2027-ig) szólnak, esetleges felülvizsgálat 2025-ben.
- ▶ Az ajánláshoz való igazodás: célcsoport és hatály tekintetében
- ▶ Kapcsolódás az uniós források felhasználásához: a tematikus koncentráció teljesítésének bemutatása, DE a részletes tervezés a „normál” folyamaton keresztül történik.
- ▶ Finanszírozás: hazai költségvetési és uniós (EFOP+, Magyarország Helyreállítási és Alkalmazkodási Terve) források

Nyomon követés

- ▶ EU monitorozási keretben meghatározott indikátorok révén
  - ❖ Szegénységben élő gyermekek csoportja méretének alakulása
  - ❖ Szakterületenkénti indikátorok
  - ❖ További munkát igényel uniós szinten
- ▶ Rendszeres beszámolók: kétévente, első alkalommal 2025. május 31-ig
- ▶ Már létező stratégiák és cselekvési tervek monitorozási rendszerén keresztül
  - ❖ Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
  - ❖ Országos Foglalkoztatási Program
  - ❖ Egészséges Magyarország 2021-2027 Stratégia
  - ❖ Emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló Nemzeti Stratégia
  - ❖ ágazati adatgyűjtések révén

Főbb következtetések, kihívások

- ▶ A tanácsi ajánlásban foglaltaknak Magyarország már zömmel megfelel.

- ▶ Meglévő intézkedések megerősítése, továbbfejlesztése, kiegészítése
- ▶ A célcsoport és az alcsoportok elérésének javítása

Tervezett intézkedések

▶ Átfogó intézkedések:

- ❖ Szakértői munkacsoport létrehozása az rgyk, hh és hhh fogalmak vizsgálatára.
- ❖ Szempontrendszer kidolgozása a szegénységben élő gyerekek és az alcsoporthoz tartozók elérésének vizsgálata érdekében: meglévő eszközök jobb és szélesebb körű kihasználása.
- ❖ A nyomon követés indikátorrendszerének kidolgozása, összekapcsolás az MNTFS-sel.

Tervezett intézkedések

- ▶ Szakterületenkénti új intézkedések:
  - ❖ digitális fejlesztés: OkosÓvoda 2.0 és Kortárs Netmentor Program
  - ❖ köznevelés: IKT eszközök biztosítása, korszerű képzési követelmények megteremtése, a gyógypedagógiai intézmények támogató szerepének, a pedagógiai szakszolgálatok fejlesztése, szakmai munkájuk erősítése, pedagógus-továbbképzés megújítása (MAP, ENABLE program)
  - ❖ egészségügy: egészségfejlesztési irodák (EFI) lelki egészségközpont (LEK) funkcióval való kiterjesztése, a LEK funkcióval bíró EFI-k országos hálózattá bővítése
  - ❖ társadalmi felzárkózás: koragyermekkorai fejlesztések, beavatkozások indítása (FETE), közösségi szolgáltató terek továbbfejlesztése
  - ❖ gyermekvédelem: szülői kompetenciák fejlesztése, edukáció; megelőző közösségi alapú kezdeményezések támogatása
- ▶ Hazai költségvetési forrásból, illetve ESZA + és RRF keretében megvalósuló fejlesztések.

Köszönjük a figyelmet
és várjuk a javaslataikat!